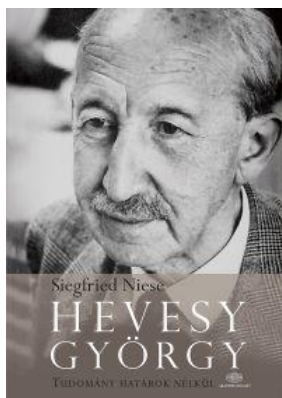

Hevesy György – Tudomány határok nélkül

Hevesy György (1885-1966) Budapesten, egy kikeresztelkedett jómódú magyar zsidó család (édesapja: Bischitz Lajos, édesanyja: Schossberger Eugénia) ötödik gyermekeként született. Felmenői között kereskedőket, birtokosokat és gyárosokat találunk. Jelentős felfedezések és találmányok fűződnek nevéhez a fizika, a kémia, a geológia, a biológia és az orvostudomány területén. Felfedezte a hafniumot, nukleáris elemző módszereket dolgozott ki, a nevéhez köthető a röntgenfluoreszcencia-analízis kidolgozása és az izotóp-szétválasztás, valamint a nukleáris medicina mint tudományág alapjainak lefektetése. Korának számos neves tudósát ismerte személyesen, többekkel dolgozott együtt, többekhez fűzte szoros barátság. Hevesy György a XX. század egyik legnagyobb tudósa volt – ezt ismerték el, amikor 1943-ban „*az izotópok nyomjelzőként való alkalmazásáért a kémiai folyamatok vizsgálatában*” indoklással kémiai Nobel-díjjal tüntették ki. A világ számos egyeteme választotta díszdoktorává, a Royal Society tagja lett, és megkapta a Copley-érmet, amire különösen büszke volt. Ez utóbbiról nyilatkozott:

„A közönség azt hiszi, hogy egy kémikus számára a Nobel-díj a legnagyobb kitüntetés, amit tudós elnyerhet, de nem így van. Negyven-ötven kémikus kapott Nobel-díjat, de csak tíz külföldi tagja van a Royal Societynek, és ketten (Niels Bohr és Georg von Hevesy) kaptak Copley-érmet.”

Az Akadémiai Kiadó és Doba Dóra szakszerű fordítása révén immáron magyar nyelven is olvashatjuk Siegfried Niese (1932-2021) német vegyész által 2009-ben készített **Georg von Hevesy – Wissenschaftler ohne Grenzen** címet viselő, német nyelvű életrajzot. A vaskos **Hevesy György – Tudomány határok nélkül** c. kötet bemutatja Hevesy György vegyészmérnök, radiokémikus, akadémikus, egyetemi tanár tudományos eredményeit és azokat a sokszor nehéz körülményeket, amelyek között ezek születtek. A radiokémia a radioaktív sugárzások kémiai anyagokkal kiváltott reakcióit vizsgálja. A radioaktív sugárzásnak három fajtája ismert: alfa-sugárzás, béta-sugárzás és gamma-sugárzás, melyek kölcsönhatási keresztmetszete és ionizációs képessége eltérő. A szerző számos részletet idéz Hevesy György tudós levelezéséből, melyekből egy olyan ember portréját ismerhetjük meg, aki a legnehezebb időkben sem vesztette el humorérzékét, és nagy tisztelettel tekintett az embertársaira is.

Ajánlotta: Sipos László József